

Fit in Wassenaar

11 september 2023

Statement

Wassenaar wil een gezonde samenleving zijn. Daarvoor spannen gemeente, maatschappelijke organisaties, ondernemers en inwoners zich eensgezind in. Ze bundelen hun deskundigheden en mogelijkheden, delen kennis, helpen elkaar in de uitvoering en vieren samen successen. Niet voor even maar voor langere tijd. De focus is een gezonde generatie in 2040.

'Onze Rode Draad naar een gezonde leefstijl in Wassenaar'

I. Vooraf

Wethouder Laurens van Doeveren (o.a. Sport):

"Sporten draagt bij aan een gezond leven en natuurlijk veel plezier en uitdaging, zowel individueel als in teamverband. Ik ben trots op de vele sporters, vrijwilligers en bestuurders die sport elke dag mogelijk maken in onze sportverenigingen en buurten van Wassenaar. In ons coalitieakkoord hebben we dan ook aangegeven dat we meer sporten mogelijk willen maken, te investeren in activiteiten en ervoor te zorgen dat iedereen mee kan doen. We zijn dan ook blij dat ook het Rijk deze doelstellingen nastreeft en de gemeenten daarbij financieel ondersteunt, door middel van de subsidieregeling Brede Spuk-regeling. Door het inzetten van deze middelen kunnen we de sport versterken: o.a. sportverenigingen adviseren en begeleiden en samen met de verenigingen en andere partners extra activiteiten organiseren, die bijdragen aan Wassenaarders, die fit zijn en in toenemende mate sporten."

Wethouder Ronald Zoutendijk: (o.a. Cultuur, Welzijn, Volksgezondheid)

"Aandacht voor gezondheid van mensen is van belang vanaf het prille begin tot aan de laatste adem. Dat betekent het bevorderen van een kansrijke start voor de jongsten, aandacht voor motorische ontwikkeling en het voorkomen van (ontwikkelings)achterstanden. Het organiseren van aanvullende activiteiten voor het terugdringen van overgewicht en bovenmatig alcohol- en drugsgebruik kunnen we door de extra Rijksmiddelen mogelijk maken. Dat geldt ook voor het verbeteren van de mentale gezondheid van onze inwoners. Een goede sociale basis is daarbij van belang. Ook vergeten we onze mantelzorgers niet, die fundamenteel zijn daarbij, wanneer de gezondheid van hun naaste te wensen overlaat en extra ondersteuning nodig is.

Al met al een mooi en samenhangend pakket aan maatregelen om Fit in Wassenaar ook daadwerkelijk te realiseren voor veel Wassenaarders."

Laurens van Doeveren

Ronald Zoutendijk

II. Inhoudsopgave

I.	Vooraf	3
III.	Samenvatting	7
IV.	Kader en koers	8
V.	Doelen en resultaten	11
VI.	Route	16
VII.	Speerpunten 2023–2026	17
VIII.	Aanpak 2024–2026	19
IX.	Organisatie	23
X.	Communicatie en informatie	27
XI.	Verbindingen: bijdragen thema's aan doelen GALA, SAI en BRC	29
XII.	Start aanpak	30
XIII.	Bijlagen	31
	1. Programma's in Regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023–2026	
	2. Brede Spuk-regeling Wassenaar financiën 2023-2026	
	3. Herijkt Sportakkoord Wassenaar (document)	
	4. Beleidsplan Sociaal Domein Wassenaar (document)	
	5. Cultuurvisie Wassenaar rijk aan cultuur (document)	
	6. Uitvoeringsplan 2023 (document)	
XIV.	Ondertekening	34

III. Samenvatting

Met dit plan van aanpak 'Fit in Wassenaar' voldoen we aan de voorwaarde van de Brede Spuk-regeling om zo'n plan voor de periode 2023–2026 op te stellen en bij het subsidiebureau DUS-I van het ministerie van VWS aan te leveren. Hierna vatten we de lijn die in het plan is uitgewerkt kort samen.

De gemeente Wassenaar onderschrijft de doelstellingen van het landelijke Sportakkoord II en het Gezond en Actief Leven Akkoord en wil haar bijdrage leveren aan realisatie van de langetermijndoelstelling 'Gezonde generatie 2040'. Dit plan van aanpak bouwt voor de periode 2023-2026 voort op ervaringen en resultaten van het lokale sport- en preventieakkoord 'Fit in Wassenaar' en op beleidslijnen uit nota's op het gebied van het Sociaal Domein (inclusief gezondheid) en Cultuur. We gaan met inwoners en maatschappelijke organisaties verdere stappen zetten om zodoende de in gang gezette 'beweging naar voren' (van curatief naar preventief) verder te versterken. We kijken daarvoor vanuit de positieve-gezondheidsgedachte naar de gezondheidssituatie in Wassenaar om op passende wijze bestaande gezondheidsachterstanden te verminderen en eventuele nieuwe te voorkomen. We doen dit met een preventieve en integrale aanpak en ondersteunen de uitvoering met de rijksmiddelen uit de Brede Spuk-regeling en inzet van professionals door cofinanciering van Brede Regeling Combinatiefuncties. Op hoofdlijnen geven we de uitvoering voor 2024–2026 aan, in het laatste kwartaal van 2023 doen we een reeks voorbereidende stappen; zoals intensiveren van reeds lopende en in de Brede Spuk-regeling passende activiteiten en scheppen voorwaarden voor een daadkrachtige uitvoering vanaf 2024. Er komen jaarlijkse, samen met inwoners en maatschappelijke organisaties opgestelde, uitvoeringsplannen. Om de inbreng van die partners te borgen en tegelijk als gemeente de regierol te kunnen vervullen is een passende organisatie/uitvoeringsstructuur bedacht. Waarin samenwerking het leidende motief is, zowel binnen en buiten de gemeentelijke organisatie. Met lokale, regionale en landelijke monitoring en evaluatie houden we de vinger aan de pols om ervoor te zorgen dat we op het goede spoor richting gezonde generatie 2040 blijven.

IV. Kader en koers

Voorgeschiedenis Wassenaar

Wassenaar is eerder met haar lokaal sportakkoord 'Wassenaar in beweging 2020-2023' en lokaal preventieakkoord 'Wassenaar buitengewoon gezond 2020-2023' aangehaakt bij de nationale akkoorden voor sport en preventie. Er zijn ook uitvoeringsbudgetten door het Rijk voor beschikbaar gesteld. Met als overkoepelende doelstelling 'een gezonde leefstijl van de inwoners' te stimuleren en te faciliteren. Duidelijke lijn daarbij was maatschappelijke organisaties en inwoners verantwoordelijkheid te geven voor de uitvoering. De gemeente was partner van organisaties in domeinen sport, onderwijs, zorg, cultuur en welzijn. Dat was anders dan voorheen, waarbij de gemeente een meer bepalende rol had. Het betekende 'loslaten van het proces' en 'vertrouwen hebben in de uitvoering door samenwerkende maatschappelijke organisaties'. Toch bleek een spin in het web nodig, een coördinerende en regievoerende partij. Dat werd in Wassenaar de School Advies Dienst (SAD), die verantwoordelijk werd voor de uitvoering van de lokale akkoorden. Met financiële ondersteuning door de gemeente kon er een projectleider uitvoering sport- en preventieakkoord voor aangetrokken worden. Deze persoon heeft ook in de coronajaren de uitvoering op gang gehouden en verrijkt, daarbij inhoudelijk gesteund door een kerngroep, bestaande uit vertegenwoordigers van organisaties op het gebied van sport, zorg, welzijn, onderwijs, cultuur. SAD werd ook verantwoordelijk voor het financieel beheer en de administratie van beide akkoorden. De door het rijk beschikbaar gestelde uitvoeringsbudgetten werden door de gemeente daarom doorgegeven aan de SAD. Door participerende

lokale organisaties werden vervolgens activiteiten bedacht, ontwikkeld en georganiseerd. Met succes, zo blijkt uit het herijkt sportakkoord (januari 2023, bijlage 2) dat door de voornoemde projectleider is opgesteld. Bijzonder feit: het lokale sportakkoord Wassenaar en het lokale preventieakkoord Wassenaar groeiden in de uitvoeringsperiode sterk naar elkaar toe. Om organisatorische redenen (b.v. twee kerngroepen met dezelfde bloedgroepen als deelnemers) en het versterken van de integraliteit tussen sport en bewegen (sportakkoord) en zorg en welzijn (preventieakkoord) zijn ze vervolgens in 2021 samengegaan onder de noemer Fit in Wassenaar. De uitvoeringsafspraken met SAD liepen v.w.b. het lokale sportakkoord tot en met 31 december 2022. Voor het lokaal preventieakkoord gelden ze tot en met 31 december 2023.

Sportakkoord II en GALA

Het Rijk heeft inmiddels het nationaal sportakkoord en het nationaal preventieakkoord een nieuwe impuls gegeven, verbreed en versterkt met het Nationaal Sportakkoord II (december 2022) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA, februari 2023). Ter ondersteuning van de uitvoering is een subsidieregeling opgesteld die 15 thema's (verdeeld over drie pijlers: 1. Sport, Bewegen, Cultuur, 2. Gezondheid en Sociale basis, 3. Ondersteunende onderdelen; zie bijlage 1) De subsidieregeling 'Specifieke uitkering sport en bewegen, Gezondheidsbevordering, Cultuurparticipatie en de Sociale basis 2023-2026 (kortweg Brede Spuk-regeling) bundelt 13 inhoudelijke programma's in één uitkering. De gemeente Wassenaar heeft op die regeling ingeschreven en inmiddels de aangevraagde financiën voor 2023 ontvangen (zie bijlage 2). Om de voor Wassenaar gereserveerde middelen ook in de jaren 2024 t/m 2026 beschikbaar te krijgen moest er aan twee voorwaarden worden voldaan:

1. Voor 1 juli 2023 opstellen van een Herijkt Sportakkoord (die actie is afgerond en het resultaat is door VNG/VSG1 akkoord bevonden (zie bijlage 3)
2. Voor 1 oktober 2023 opstellen en bij VNG/VSG aanleveren van een plan van aanpak voor de uitvoering van de Brede Spuk-regeling. Dat plan heeft de lezer nu onder ogen.

Preventie en positieve gezondheid

Het is prettig dat de in 2020 ingezette ontwikkeling voor nog eens vier jaar vervolgd kan worden, met perspectief op nog verdere voortzetting na 2026. In het landelijk beleid staat de stip op de horizon nl. op 2040. Dan moet een gezonde generatie gerealiseerd zijn. In Wassenaar willen we daar graag een gezamenlijke bijdrage aan leveren: gemeente, maatschappelijke organisaties, ondernemers en inwoners. Het is gezien de voorgeschiedenis logisch om in Wassenaar voort te bouwen op de aanpak uit de jaren 2020-2023. En de ingezette beweging naar voren (van curatief naar preventief) verder te versterken. Preventie2 onderscheiden we in universele preventie (voor de gezonde inwoners) en selectieve preventie (voor inwoners met een verhoogd risico, bijv. kwetsbare groepen).

1 VNG = Vereniging Nederlandse Gemeenten
VSG = Vereniging Sport en Gemeenten

2 Meer informatie over wat is preventie op website www.loketgezondleven.nl

Het gevolgde proces om tot dit plan van aanpak te komen, en zeker straks ook de uitvoering daarvan, tot anders denken en doen v.w.b. gezondheid. We volgen een bredere kijk op gezondheid, waarbij het accent van de aanpak niet ligt op ziekte maar op mensen zelf, op eigen veerkracht (fysiek, sociaal en emotioneel) en regie. Vertrouwen hebben in wat je nog wel kunt. Die bril van positieve gezondheid³ zetten wij ook op bij de uitvoering van de invulling van de Brede Spuk-regeling. Het anders doen heeft zowel intern bij de gemeente als extern (maatschappelijke organisaties, ondernemers, inwoners) consequenties. Het betekent integrale samenwerking op alle betrokken domeinen en met alle betrokken organisaties en personen. Wat dat betreft is uitgaan van positieve gezondheid geen interventie maar een cultuurverandering. Ook binnen de gemeente onder de noemer 'gezondheid in alle beleidsdomeinen'. Het concept positieve gezondheid fungeert als overkoepelend kader om de diverse programma's in de Brede Spuk-regeling aan elkaar te verbinden. Dit moet ook in ons jaarlijks uitvoeringsplan zichtbaar worden.

Vervolg Fit in Wassenaar

De nieuwe landelijke regeling kent wel een paar wijzigingen t.o.v. de vorige periode. Zo wordt nog nadrukkelijker dan in de eerste landelijke akkoorden ingezet op een integrale aanpak. Daarbij is gezondheid het leidende thema met de inhoudelijke beweging 'van gezondheidszorg naar gezondheidsbevordering'. Een preventieve aanpak, met aan de ene kant de niet aflatende inzet vanuit het Sportakkoord II om sport/beweegaanbieders toekomstbestendig te maken en anderzijds sport en bewegen als middel voor een gezonde leefstijl extra accent te geven. Het onderbrengen van sportakkoord en preventieakkoord in één uitvoeringsregeling is voor Wassenaar niets bijzonders: dat gebeurde al met Fit in Wassenaar. Met ondersteuning uit de Brede Spuk-regeling kan de Wassenaarse werkwijze dan ook soepel voortgezet, versterkt en uitgebouwd worden voor de jaren 2023 t/m 2026. Dit plan van aanpak neemt daarom de titel 'Fit in Wassenaar' over. Daardoor kan de uitvoering meeliften op de verworven naamsbekendheid en ontwikkelde communicatiekanalen (o.a. de website Fit in Wassenaar).

Een tweede wijziging in de nieuwe landelijke regeling is dat anders dan in de eerdere landelijke akkoorden, de gemeente meer de 'trekkersrol' is toebedeeld. De gemeente moet daarvoor dan wel sturingsmogelijkheden hebben. Dat heeft gevolgen voor de organisatie van de huidige uitvoering in Wassenaar. Zoals eerder aangegeven is het gezien de resultaten in de periode 2020–2023 logisch de samenwerking voor de uitvoering met de SAD voort te zetten. Maar dan wel met aanpassingen over de rolverdeling tussen gemeente en SAD, de versterkte integrale aanpak en de bijbehorende gebundelde financiering. Dat wordt vastgelegd in een nieuwe uitvoeringsovereenkomst van de gemeente Wassenaar met SAD (zie paragraaf VIII. Organisatie).

³ Meer informatie over positieve gezondheid: op website www.iph.nl

V. Doelen en resultaten

A. Doelen

Er zijn anno 2023 vier documenten die richting geven aan inspanningen in Wassenaar op het gebied van sport, bewegen, gezondheid en sociaal domein in de jaren 2023-2026:

- Coalitieakkoord 'Samen voor Wassenaar'
- Beleidsplan Sociaal Domein 2024-2028 (bijlage startnotitie d.d. 15 augustus 2023)
- Fit in Wassenaar (bijlage Herijkt Sportakkoord d.d. 23 juni 2023)
- Cultuurnota 'Rijk aan cultuur 2021-2024' (uit 2021) met bijbehorend uitvoeringsprogramma

We kijken hierna eerst naar de afzonderlijke onderdelen, om daarna **de rode draad** te ontdekken waar we ons met de uitvoering van dit plan van aanpak op richten.

Coalitieakkoord Samen voor Wassenaar

Het Coalitieakkoord 'Samen voor Wassenaar' heeft ook aanknopingspunten bij de richting die landelijk met het Sportakkoord II, GALA en Brede Spuk-regeling is ingezet. Inzet van Wassenaar op de drie hoofdthema's uit de Brede Spuk-regeling wordt daarin beschreven:

Sociaal domein

We zetten in op het versterken en verbinden van het maatschappelijk middenveld. Dit doen we onder meer via een breed scala aan bestaande en nieuwe activiteiten; door multifunctioneel gebruik van accommodaties en het gezamenlijk optrekken in de programmering van activiteiten. We koesteren en ondersteunen een sterk verenigingsleven en de vrijwilligers. We zorgen voor een gerichte spreiding van sociale activiteiten en vaste ontmoetingscentra in verschillende buurten van Wassenaar.

Gezondheidszorg

De gemeente onderkent het maatschappelijk belang van gezondheid. We leggen accenten op preventie, het wegwerken van wachtlijsten, aandacht voor mantelzorg en respijtzorg (bijvoorbeeld met het Odensecafé), dementievriendelijke gemeente en armoedebestrijding.

Sport en cultuur

Sporten is belangrijk voor de lichamelijke en geestelijke gezondheid van alle inwoners en is daarnaast een sterk wapen in de strijd tegen eenzaamheid. We focussen op verbinding en samenhang door het stimuleren van sport- en cultuurparticipatie en waar nodig extra te investeren in activiteiten. We voeren het Sport- en Preventieakkoord uit. We geven sport een stevige plaats in de inclusieagenda en het preventiebeleid.

Startnotitie Sociaal Domein 2024-2028

Er is een beleidsplan sociaal domein in ontwikkeling (naar verwachting gereed in december 2023), maar vooruitlopend daarop is er een startnotitie. Daarin staan de hoofddoelen van het komende beleidsplan:

1. Inwoners zijn zelfredzaam en kunnen zo lang mogelijk de regie over hun eigen leven houden
2. Inwoners groeien gezond en veilig op en kunnen zich maximaal ontwikkelen
3. Wassenaar is veilig en er is sociale cohesie
4. Er is een duurzaam systeem voor zorg en ondersteuning. De ondersteuning vindt dicht bij huis plaats
5. Inwoners die hulp nodig hebben, krijgen de juiste ondersteuning op tijd

In de startnotitie wordt de beweging van curatieve naar preventieve zorg aangegeven:

Door de landelijke akkoorden GALA en IZA en de Sportakkoorden I en II, komt er een sterke focus op de verbinding tussen preventie door een gezonde leefstijl en de gezondheidszorg in de eerste lijn (basiszorg zonder doorverwijzing). Met deze akkoorden krijgt de gemeente extra (tijdelijke) middelen als specifieke uitkering (Brede Spuk-regeling). We willen deze extra middelen benutten om de in Wassenaar reeds ingezette lijn in het verbeteren van de gezondheid van onze inwoners voort te zetten en waar nodig te intensiveren. Ook zullen we deze middelen inzetten om verbanden te leggen naar andere belangrijke thema's, zoals eenzaamheid onder jongeren en ouderen, ouder worden en dementie.

In het beleidsplan gaat het om vier ontwikkelbewegingen:

- Van zorgen voor naar helpen zorgen dat
- Van curatief naar preventief
- Van categoriaal naar integraal
- Van hoe naar wat (sturen op resultaat i.p.v. output)

Deze bewegingen komen overeen met de beweging die van de Brede Spuk-regeling op het gebied van gezondheid wordt ingezet. Met het komende beleidsplan worden daarmee de genoemde akkoorden en de Brede Spuk-regeling voor de periode 2024-2028 al verankerd in het Wassenaars beleid. En is dit plan van aanpak de opmaat voor het uitvoeringsprogramma van dat beleid.

Fit in Wassenaar

Het sportakkoordonderdeel van Fit in Wassenaar kent zes thema's:

- Inclusief sporten en bewegen
- Duurzame sportinfrastructuur
- Vitale aanbieders
- Positieve sportcultuur
- Vaardig in bewegen
- Topsport inspireert

Het preventieonderdeel heeft als thema's:

- Genotmiddelen (roken, alcohol, drugs, lachgas e.d.)
- Overgewicht
- Dementie
- Mentale veerkracht/weerbaarheid en depressie

Al deze thema's komen terug in het herijkte sportakkoord Fit in Wassenaar en maken deel uit van het landelijke Sportakkoord II, GALA en Brede Spuk-regeling. Daarmee kunnen de inspanningen via Fit in Wassenaar voor de periode 2023-2026 voortgezet en door een integrale aanpak via de Brede Spuk-regeling verder versterkt worden.

Cultuurnota 'Wassenaar rijk aan cultuur' (2021-2024)

In de voorbereiding op de cultuurnota is het beeld naar voren gekomen dat er in het culturele veld draagvlak is voor meer samenwerking en men open staat voor het bijdragen aan een inclusieve samenleving. Er is gesproken over hoe de verschillende doelgroepen bij culturele activiteiten betrokken zouden kunnen worden. Om verbinding te leggen met organisaties in bijvoorbeeld de zorgsector.

Doelstelling uit Wassenaar is rijk aan cultuur: cultuur kan bijdragen aan sociale samenhang en verbinding en biedt mogelijkheden voor ontplooiing en participatie voor alle Wassenaarders. Het bundelen van krachten is daarbij van groot belang. Hoofddoel is dan ook het bevorderen van samenwerking en participatie als ook uitbreiding van het bereik van cultuur in Wassenaar.

Het inzetten van culturele activiteiten als middel binnen de diverse GALA-programma's is daarmee van dezelfde orde als de inzet van sport- en beweeg-activiteiten. Daarmee is het cultuurdomein een waardevolle partner in de uitvoering van de Brede Spuk-regeling.

B. Resultaten

In de bovenstaande documenten staan inspanningen die de komende jaren aansluiten bij het gedachtengoed van de Brede Spuk-regeling. Deze moeten leiden tot de volgende resultaten:

Uit het coalitieakkoord

- In Wassenaar doet iedereen mee
- Plan voor ouderenparticipatie
- De groep internationals is betrokken bij het verenigingsleven en zet zich in als vrijwilliger
- Gemeente, inwoners en maatschappelijke instellingen ondersteunen elkaar
- De mens staat centraal (maatwerk)
- Sterk verenigingsleven en voldoende vrijwilligers
- Aandacht voor mantelzorg
- Accent op preventie, met aandacht voor de rol van sport en bewegen
- Inclusieagenda, met stevige rol voor sport en bewegen
- Onderzoek naar Jeugd- of Jongerenraad
- Stimulans voor sport- en cultuurparticipatie
- Sportvisie

Uit het herijkt sportakkoord

- Toekomstbestendige sport/beweegaanbieders
- Voldoende beweegmogelijkheden in de openbare ruimte
- Intensiever gebruik sportaccommodaties
- Professionalisering van het kader

Uit het beleidsplan sociaal domein (inclusief gezondheid)

- Inwoners zijn zelfredzaam en kunnen zo lang mogelijk de regie over hun eigen leven houden
- Inwoners groeien gezond en veilig op en kunnen zich maximaal ontwikkelen
- Wassenaar is veilig en er is sociale cohesie
- Er is een duurzaam systeem voor zorg en ondersteuning. De ondersteuning vindt dicht bij huis plaats
- Inwoners die hulp nodig hebben, krijgen de juiste ondersteuning op tijd

Uit de Cultuurvisie

- Lokale culturele infrastructuur versterkt (net als voor sport in het Sportakkoord II: fundament)
- Vanzelfsprekende verbindingen tussen culturele organisaties, onderwijs en maatschappelijke partners

- Culturele waarde vergroot (net als voor sport in het Sportakkoord II: betekenis)
- Zichtbaarheid cultuur vergroot
- Toename aandacht in het cultuuraanbod voor specifieke doelgroepen (net als voor sport in het Sportakkoord II: bereik)

Rode draad

In de verschillende documenten zijn eensluidende beleidslijnen en aanpakken te zien die passen in de Brede Spuk-regeling en dan ook als een rode draad door de aanpak in Wassenaar lopen:

- Inclusie
- Preventie
- Integrale aanpak
- Samenwerking van organisaties
- Verbindingen van domeinen
- Versterken van de organisatiebasis
- Sociale samenhang
- Participatie (met name van inwoners)
- Professionele ondersteuning
- Voldoende vrijwilligers/mantelzorgers
- Zelfredzaamheid inwoners

VI. Route

Het proces

Voor het opstellen van het vereiste plan van aanpak Brede Spuk-regeling zijn binnen de gemeente de ambtelijke krachten op de in het sportakkoord en GALA betrokken programma's gebundeld. Zo werd een kernteam gevormd voor de planontwikkeling 2023-2026, gevoed met inhoudelijke ingrediënten uit een tweede team: het programmateam. Vanwege de praktijkervaringen uit de vorige periode en bestaande relatie met lokale uitvoeringspartners maakt ook de projectleider uitvoering sport- en preventieakkoord van de SAD daarvan deel uit. Het kernteam combineert de bouwstenen vervolgens tot een uitvoerbaar geheel, waarna een derde groep de, de stuurgroep (met de wethouder sport, en de wethouder sociaal domein en volksgezondheid) zorgt voor het definitieve plan van aanpak, bestuurlijk draagvlak daarvoor en inpassing in/aansluiting op gemeentelijke beleid.

Uitvoering

Met het opstellen van aansluitende en bestuurlijke besluitvorming over dit plan van aanpak, feedback van GGD Haaglanden en hopelijk positieve toets door VNG/VSG (verplicht onderdeel in de regeling), wordt het plan van aanpak voor 1 november 2023 aangeleverd bij het subsidiebureau van het ministerie van VWS, DUS-I. Daarmee worden de financiële rijksbijdragen voor de jaren 2024 t/m 2026 zeker gesteld. Wassenaar laat de uitvoering actueel aansluiten bij/inspelen op lokale, regionale of landelijke ontwikkelingen. Halverwege een kalenderjaar staat in de stuurgroep Fit in Wassenaar rapportage/evaluatie van de werkgroep Fit in Wassenaar over het eerste halfjaar op de agenda. En wordt vervolgens, indien nodig of gewenst, ook het resterende uitvoeringsplan voor het tweede halfjaar aangevuld of bijgesteld.

VII. Speerpunten 2023–2026

GGD Haaglanden heeft in mei 2023 haar kernboodschappen voor Wassenaar geformuleerd. De kernboodschap Gezonde Leefstijl bevatte vier opvallende ontwikkelingen:

1. Hoog percentage (ernstig) overgewicht onder volwassenen en ouderen
2. Verhoogd percentage huidkanker t.o.v. Nederlands gemiddelde
3. Hoog percentage jongeren dat ooit heeft gerookt t.o.v. Regio Haaglanden
4. Hoog percentage jongeren dat 'binge drinkt' t.o.v. Regio Haaglanden

Op de meeste onderdelen in de Gezondheidsmonitor scoort Wassenaar goed. Maar het kan natuurlijk altijd nog beter!

- De levensverwachting is bij geboorte in hoger dan elders in de regio Haaglanden.
- De mate van ernstig overgewicht ligt lager dan gemiddeld in Nederland.
- En hoewel het voldoen aan de beweegrichtlijnen voor alle leeftijdsgroepen hoger ligt dan het landelijk gemiddelde (Wassenaar 52,1% tegen 49,4% landelijk), scoren drie buurten juist ondergemiddeld: Kerkehout, Oud Wassenaar en verspreide huizen Eikenhorst.
- Het aantal leden van sportverenigingen (43% van de mannen, 27% van de vrouwen) is hoger dan landelijk.
- Het alcoholgebruik bij jongeren tussen 12 en 18 jaar is flink hoger dan elders in de regio (26,5% tegen 19,2%). Maar weer lager dan het landelijk gemiddelde van 29%.
- In diverse wijken is er sprake van overmatig alcoholgebruik.
- Wat de mentale gezondheid betreft liggen de percentages psychische klachten en stress lager dan verder in Haaglanden. Alleen in de leeftijdsgroep 16 t/m 25 jaar is het wat hoger.
- Het percentage volwassenen dat last heeft van (heel) veel stress is het hoogst in de buurten Oostdorp (20,4%), Zijlwating en haven (18,0%) en Groot Deijlroord en Ter Weer (17,6%). Het gemiddelde in heel Wassenaar is 16,4%, in Nederland 17,9%.
- Het percentage inwoners dat minimaal 1x is gevallen in 12 maanden is in Wassenaar 25,2%, wat lager is dan de 27% in heel Haaglanden.
- Wat leefomgeving betreft wordt ernstige geluidshinder van wegverkeer ervaren in Oud Clingendaal, verspreide huizen Raaphorst en in poldergebied en Den Deijl.
- Eenzaamheid is er in Wassenaar meer (49,0%) dan in Nederland (46,6%). Zowel emotioneel eenzaam als sociaal eenzaam zijn in Wassenaar hoger. Op wijkniveau vallen de buurten Zijlwating, Weteringpark, Wassenaar Dorp en Groot Deijlroord daarbij op.
- Opvallend zijn de buurten die op de als goed ervaren gezondheid, voldoen aan de beweegrichtlijnen, overgewicht en veel ervaren stress het laagst scoren: Zijlwating, Weteringpark, Wassenaar Dorp, Groot Deijlroord.

- Wassenaar heeft relatief veel ouderen (70+) in vergelijking met de regio en weinig 20-45 jarigen. De grijze druk is dus hoog en wordt de komende jaren alleen maar hoger. Vergrijzing is de komende jaren een groot aandachtspunt. In 2023 is 20,2% van de inwoners ouder dan 65 jaar, in 2050 is de verwachting dat dit 24,7% is.
- Daarbij past de arbeidsparticipatie in Wassenaar (69%) lager is dan in Nederland (72,2%).
- Het besteedbaar inkomen per huishouden in Wassenaar (75.800 euro) ligt beduidend hoger dan het Nederlandse gemiddelde (48.400 euro).
- Opvallend is dat het aantal kwetsbare ouderen juist relatief laag is (12,9% in Wassenaar, 18,2% Haaglanden).
- Het aantal inwoners met dementie stijgt de komende tien jaar met 23% in Wassenaar. Wat lager is dan in andere gemeenten in de regio. Deels is dat te verklaren door de beperkte bevolkingsgroei die voor Wassenaar voorzien wordt (+1,6%).
- Het percentage volwassen mantelzorgers is in Wassenaar 14,9%, in Nederland 12,6%. Ook bij jongvolwassenen is dat in Wassenaar hoger (13,7% tegen 11,1%).

Met deze gegevens, de mogelijkheden van de Brede Spuk-programma's, de thema's uit Fit in Wassenaar en de aandachtspunten uit lokale beleidsdocumenten, in gedachten is de voorkeur voor het inzetten van interventies op de thema's alcohol, roken, eenzaamheid, dementie, leefomgeving, waarbij in eerste instantie de buurten Zijlwatering, Weteringpark, Wassenaars Dorp, Groot Deijleroord aandacht vragen, en een aantal andere hierboven genoemde buurten op hun specifieke achterstandssituatie ondersteund kunnen worden.

VIII. Aanpak 2024–2026

In onderstaand overzicht staat de geplande uitvoering voor 2024–2026 op hoofdlijnen per Brede Spuk-programma (voor activiteiten in resterend 2023 (zie bijlage 6). Elk jaar wordt in het najaar door de werkgroep Fit in Wassenaar een uitvoeringsplan voor het jaar daarop opgesteld en ter accordering aan de stuurgroep Fit in Wassenaar voorgelegd. Voorwaarden daarbij zijn dat zo'n plan uitwerking geeft aan:

- welke doelen en resultaten nagestreefd worden,
- op welke doelgroep er wordt ingezet en waarom dat is,
- of het om gebiedsgericht werken gaat,
- welke interventies worden ingezet,
- wat eventueel vervolg is,
- met welke partijen wordt samengewerkt en hoe.

Deze zes voorwaarden worden al bij het opstellen van het uitvoeringsplan 2024 opgepakt.

Hoofdlijnen voor de aanpak 2024–2026 per Brede Spukregelingprogramma

Beoogd resultaat	Actie gemeente
Sport, bewegen en cultuur	
1. Lokaal sportakkoord	
Elke gemeente heeft een lokaal sportakkoord, waarin door gemeente, sportaanbieders en maatschappelijke organisaties (welzijn, gezondheidszorg, onderwijs) afspraken zijn gemaakt over het beleid rondom sport en sportief bewegen en dat is gebaseerd op het landelijk Sportakkoord.	<ul style="list-style-type: none"> • Beschikken over kernteam dat de regie voert over de herijking en uitvoering van het lokaal Sportakkoord (ten minste bestaand uit vertegenwoordigers van de gemeente, de lokale sportsector en maatschappelijke organisaties (welzijn, gezondheidszorg, onderwijs)) • Inzetten coördinator sport en preventie t.b.v. de herijking en uitvoering van het lokaal Sportakkoord • Herijken lokaal Sportakkoord o.b.v. de inhoud van het Hoofdlijnen Sportakkoord, aan de hand van het 'Raamwerk afspraken Sportakkoord' • Meewerken aan activiteiten rondom monitoring en evaluatie
2. Brede regeling combinatiefuncties (40% rijk, 60% cofinanciering)	
<p>Meer kinderen, jongeren en volwassenen die sporten, bewegen en meedoen aan cultuur (ook kwetsbare groepen en mensen die achterblijven in sport-, beweeg- en cultuurdeelname);</p> <p>Sterke aanbieders in sport, bewegen en cultuur, waarbij kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid geregeld is;</p> <p>Een sterke verbinding tussen sport, bewegen en cultuur met andere domeinen en programma's (onderwijs, gezondheid, zorg, welzijn en sociale zaken/armoede & schulden) die bijdragen aan de bovenste twee ambities.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Inzet van functionarissen o.b.v. ambities en doelen uit het Hoofdlijnen Sportakkoord II, het programma School en omgeving en de meerjarenbrief 'De kracht van creativiteit' (2023–2025) • In samenspraak met gemeentelijke partners (zoals het kernteam Sportakkoord of een lokaal cultuur-platform) besluiten waarop inzet van de functionarissen is gericht • de Rijksbijdrage is 40% van het totaalbudget van de investering voor functionarissen in het sport-, beweeg- en cultuurdomein. De gemeente organiseert de overige 60% van dit bedrag binnen de financiële mogelijkheden die zij heeft

Beoogd resultaat	Actie gemeente
Gezondheid en sociale basis	
3. Terugdringen gezondheidsachterstanden	
Lokale aanpak van gezondheidsachterstanden zoals roken, alcoholmisbruik, overgewicht, te weinig bewegen.	<ul style="list-style-type: none"> Opnemen in een nota lokaal gezondheidsbeleid Verbinding met andere GALA-programma's o.a. Aanpak Overgewicht en Obesitas, Leefomgeving en Opgroeien in een Kansrijke Omgeving en Vroegsignalering Alcoholproblematiek Afstemmen met GGD beleidsadviseur Gezonde leefomgeving
4. Kansrijke start	
Lokale ketenaanpak en samenwerkingsafspraken met lokale partners rondom de eerste 1000 dagen van een kind om kinderen een kansrijke start te bieden. Verbinden van sociaal en medisch domein om kwetsbare gezinnen beter te ondersteunen en te zorgen dat kinderen optimaal kunnen opgroeien.	<ul style="list-style-type: none"> Vormen van een coalitie met lokale partners die betrokken zijn bij de eerste 1000 dagen van een kind. Deze coalitie versterken en behouden In overleg met de coalitie nagaan welke risico's er binnen de gemeente spelen met betrekking tot een kansrijke start Samenwerkingsafspraken tussen lokale partners (sociaal, medisch) versterken en uitbreiden Nagaan welke (lokale en regionale) kansrijke start-interventies passend zijn binnen de gemeente en hier (meer) op in zetten Regionale afspraken maken met omliggende gemeenten over interventies Kansrijke Start en samenwerking
5. Mentale gezondheid	
Aanbod rond mentale gezondheid ontwikkelen/realiseren c.q. uitbreiden/versterken wat er al is.	<ul style="list-style-type: none"> Aanbod opstellen met o.a. Mentaal Lokaal Wassenaar Bij andere partners ophalen wat er concreet nodig is voor het bevorderen van gezond gedrag, mentale veerkracht en zelfontplooiing (aspecten van positieve gezondheid waar mentale gezondheid onderdeel van is) De uitkomsten van die overleggen gebruiken voor ontwikkeling van het aanbod rond mentale gezondheid
6. Aanpak overgewicht en obesitas	
Aanpak overgewicht/obesitas opnemen in nieuw op te stellen nota lokaalgezondheidsbeleid (samen met aanpakken op andere gezondheidsaspecten zoals roken alcohol).	<ul style="list-style-type: none"> Samenwerking met de GGD, die organisatie heeft veel kennis en data over aanpak gezond gewicht, de actuele gezondheidssituatie en welke interventies/aanpakken kansrijk zijn over de verschillende leeftijdsgroepen; juist ook over het aansluiten bij behoeften van inwoners, bij het denken vanuit positieve gezondheid Uitwerken van samenwerking met andere zorgpartners die inzetten op het tegengaan van overgewicht Er is meerwaarde in de verbinding met de aanpak Kansrijke Start en het inzetten op een gezonde leefomgeving. De regiocoördinator bij de GGD zal zich vooral richten op de regionale samenwerking en de verbinding tussen de ketenaanpakken jeugd (kind naar gezond gewicht) en volwassenen (gecombineerde leefstijlinterventie). Vanuit de coördinatierol kan de GGD zorgen voor de schakel met de zorgverzekeraar (aansluiting bij IZA)
7. Valpreventie	
Het risico op vallen bij ouderen wordt vroegtijdig gesignaleerd in zowel zorg en sociaal-domein en wordt ondersteund door laagdrempelige toegang tot valpreventief aanbod.	<ul style="list-style-type: none"> Lokale ketenaanpak versterken met hulp van GGD (evt. met lokale coördinator valpreventie) Aanbod van voorlichting en trainingen vergroten Aandacht voor kwetsbare groepen (die niet snel in zicht zijn bij huisarts, of activiteiten)

Beoogd resultaat	Actie gemeente
Gezondheid en sociale basis	
8. Leefomgeving	
Afstemming met de GGD over zijn rol voor Wassenaar. Om de leefomgeving duurzaam gezonder te maken is het van belang om gezondheid aan de voorkant mee te nemen in planvorming. Met een beleidsadviseur Gezonde Leefomgeving wil de GGD met Wassenaar (en andere regio-gemeenten) in gesprek over de inzet van de GALA-middelen voor gezonde leefomgeving en de rol van de GGD daarbij.	<ul style="list-style-type: none"> GGD laten aansluiten bij lokaal overleg Ook bij Integraal Afstemmingsoverleg met RO over o.a. Omgevingswetaspecten
9. Opgroeien in kansrijke omgeving en vroegsignalering alcoholproblematiek	
Vormgeven en uitvoeren 'Aanpak Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)' Onderzoek naar de mogelijkheden om te komen tot een nieuw Preventie- en Handhavingsplan Alcohol (nog onder voorbehoud van medewerking van de afdeling handhaving).	<ul style="list-style-type: none"> In september 2023 presentatie in de raadscommissie over de aanpak ter verkrijging van commitment voor OKO Nieuw Preventie- en Handhavingsplan Alcohol In september 2023 heeft de raad een motie aangenomen om hiervoor aansluiting te zoeken met de IZA-middelen
10. Versterken sociale basis	
We willen de mogelijkheden verbeteren voor inwoners om elkaar te ontmoeten, zich te ontplooiën, te ontspannen en elkaar te helpen.	<ul style="list-style-type: none"> We hebben in 2024 een gemeentelijke beleidsvisie op de sociale basis opgesteld. We verbeteren de mogelijkheden voor laagdrempelige ondersteuningsvormen en voorzieningen in de sociale basis (zonder indicatie).
11. Mantelzorg	
	<ul style="list-style-type: none"> We gaan mantelzorgers extra ondersteunen bij het uitvoeren van hun zorgtaken. Hiervoor werken we samen met het steunpunt voor mantelzorgers in Wassenaar (SMOW). We werken aan het versterken en doorontwikkelen van het respijtzorgaanbod. We gaan in regionaal verband via de samenwerkingsagenda actief de dialoog aan met zorgverzekeraars en zorgkantoren over een domeinoverstijgend aanbod van zwaardere vormen van respijtzorg om waar passend een aantal pilots te kunnen starten.
12. Eén tegen eenzaamheid	
	<ul style="list-style-type: none"> We ontwikkelen een lokale aanpak tegen eenzaamheid. Hiervoor werken we o.a. samen met de lokale welzijnspartners (SMOW, Kwadraad, VCW, MEE). We sluiten hiermee aan bij het nationale actieprogramma Eén tegen eenzaamheid.
13. Welzijn op recept	
	<ul style="list-style-type: none"> We breiden de voorziening 'Welzijn op Recept' in Wassenaar uit. Dit doen we in samenwerking met o.a. de huisartsen en met SMOW.

Beoogd resultaat	Actie gemeente
Ondersteunende onderdelen	
14. Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	
Inzicht waar en hoe in kansrijke inzet preventie in onze regio.	<ul style="list-style-type: none"> • GGD: Gezien de ambities van GALA gaat er meer tijd zitten in gerichte advisering, wellicht monitoren. Ook verbinding maken met Sociaal Domein en Jeugd • Het budget voor dit onderdeel gaat integraal naar de GGD
Beschrijving van partijen die een rol spelen in het neerzetten, verstevigen en borgen van de regionale preventie-aanpak.	<ul style="list-style-type: none"> • GGD verkent met ketencoördinatoren en beleidsmedewerker leefomgeving wat er nodig en gewenst is bij gemeenten op lokaal en regionaal niveau. Met deze extra capaciteit kunnen GGD en gemeenten gezamenlijk uitwerken wat er in de jaren 2024 t/m 2026 nodig is en wat dit betekent voor de capaciteit van de GGD en op welke manier dit kan landen in de GR-begroting

IX. Organisatie

Met dit plan van aanpak geven we uitvoering aan de 'Regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023–2026'. Het is de uitvoering van alle voornemens en plannen die uiteindelijk telt. Omdat het om een vierjarige regeling gaat, en er in die tijd van alles kan veranderen, moet gedurende die tijd 'de vinger aan de pols gehouden' worden. Bovendien moeten er besluiten genomen worden over welke acties uitgevoerd worden en welke bijdrage er vanuit de Brede Spuk-regeling gegeven wordt. Tegelijk moeten huidige en nieuwe uitvoeringspartners gestimuleerd worden om mee te denken en mee te doen in de uitvoering, passend bij de actuele gezondheidssituatie in Wassenaar. Uit ervaringen in de afgelopen jaren met het lokale sport- en preventieakkoord blijkt dat blijvende aandacht en stimulering noodzakelijk is om te voorkomen dat er 'vermoeidheid' in de planvorming en uitvoering optreedt.

Grotere rol gemeente

We organiseren de ontwikkeling, ondersteuning en uitvoering van activiteiten in het kader van de Regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023–2026 voor deze periode anders dan voor het lokale sport- en preventieakkoord in de periode 2019–2023. In die periode was de gemeentelijke rol vooral beperkt tot faciliteren van de uitvoering middels het doorgeven van rijks gelden aan een voor de uitvoering verantwoordelijke externe partner (in casu de School Advies Dienst) en participeren in de kerngroep Fit in Wassenaar. Met die aanpak zijn goede resultaten behaald (zie het Herijkte Sportakkoord van Wassenaar, bijlage 3). Omdat het nieuwe rijksbeleid uitgaat van een grotere inhoudelijke en meer sturende rol van de gemeente passen we de organisatie voor de komende jaren aan. Waarbij we het goede uit de afgelopen jaren behouden.

Kerngroep, werkgroep en stuurgroep Fit in Wassenaar

Om te beginnen worden voor de uitvoering van Fit in Wassenaar 2023–2026 wederom uitvoeringsafspraken gemaakt met de SAD. De financiële ondersteuning voor de projectleiding daarvan wordt voortgezet en bekostigd uit de Brede Regeling Combinatiefuncties (programma 2 van de Brede Spuk-regeling). De titel wijzigt van 'projectleider' in 'coördinator sport en preventie'. De bestaande kerngroep Fit in Wassenaar (met externe partners die een rol spelen in het bedenken, ontwikkelen en uitvoeren van activiteiten) wordt voortgezet met de naam werkgroep Fit in Wassenaar. De gemeentelijke inbreng daarin wordt groter: met drie gemeentelijke vertegenwoordigers (uit de domeinen sport/bewegen, gezondheid en sociaal domein). Daarmee kan de gemeente ook eigen ideeën en initiatieven inbrengen. De gemeente kan inhoudelijk op vier momenten (bij)sturen:

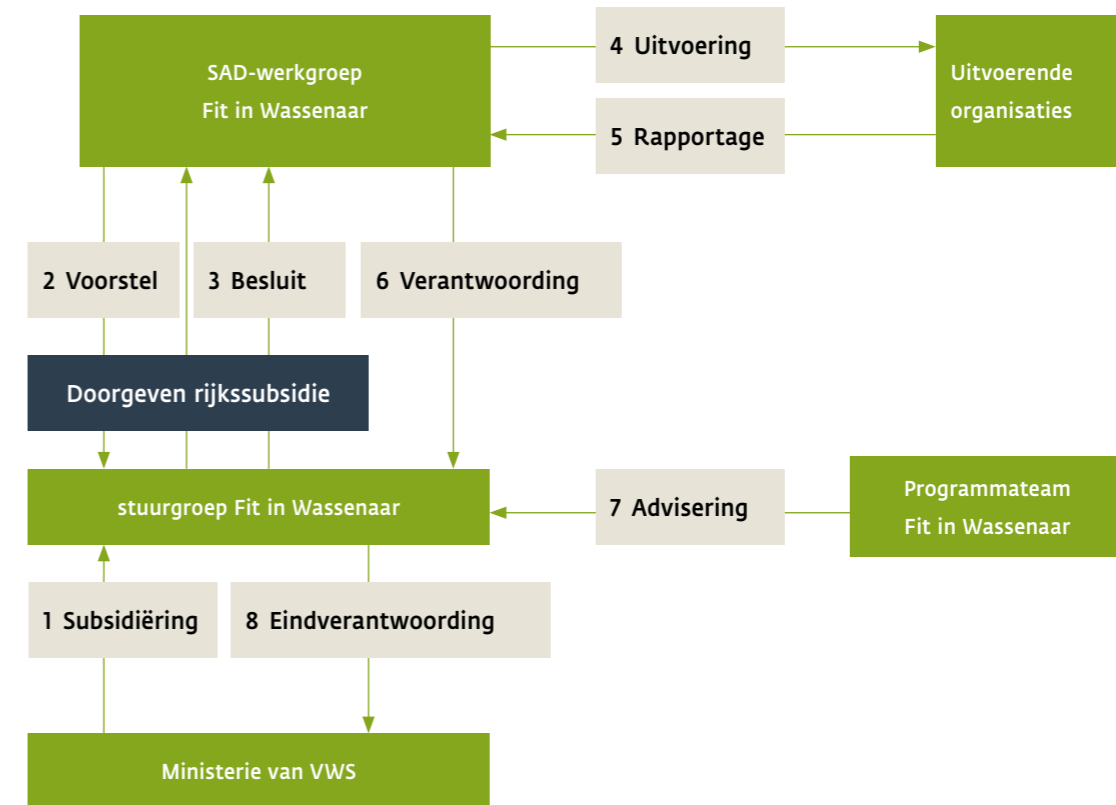
1. Bij het opstellen van het jaarlijks werkplan in de werkgroep Fit in Wassenaar;
2. Via haar vertegenwoordigers bij de ideevorming in en voorstellen uit de werkgroep Fit in Wassenaar;
3. In de uitvoeringsovereenkomst met SAD;
4. In de besluitvorming in de stuurgroep Fit in Wassenaar.

De werkgroep Fit in Wassenaar, onder voorzitterschap van de coördinator sport en preventie, heeft tot taak te zorgen voor:

- versterking van die groep met nieuwe partners;
- samenwerking van partners in die groep;
- ontwikkeling en uitvoering van activiteiten in het kader van de Brede Spuk;
- opstellen van een jaarlijks werkplan;
- halfjaarlijkse verslaglegging en evaluatie aan de stuurgroep Fit in Wassenaar.

Opgestelde activiteiten/interventies worden als voorstel naar de stuurgroep Fit in Wassenaar gestuurd. Daar wordt deze besproken en met of zonder wijzigingen vastgesteld. Tot die vaststelling behoort ook eventuele toekenning van financiële bijdragen uit de Brede Spuk-regeling aan voorgestelde acties. Op elke subsidiëring uit de Brede Spuk-regeling zijn de geldende gemeentelijke subsidievoorwaarden van toepassing. De stuurgroep Fit in Wassenaar bestaat uit wethouders verantwoordelijk voor de hoofdthema's uit de Brede Spuk-regeling, drie ambtelijke vertegenwoordigers (domeinen sport/bewegen, sociaal domein en gezondheid) en, op uitnodiging, de GGD en/of de coördinator sport en preventie uit de werkgroep Brede Spuk-regeling. Na accordering en vaststelling van voorstellen kunnen de partners in de werkgroep de acties in uitvoering nemen/brengen. Dat gebeurt dan onder coördinatie van de coördinator sport en preventie. Het inhoudelijk beheer van de uitvoering ligt daarmee bij SAD (vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst).

Het programmteam Brede Spuk-regeling, dat ingrediënten aanleverde voor dit plan van aanpak, blijft na afronding daarvan bestaan en wordt voortgezet met de naam Programmteam Fit in Wassenaar. De brede ambtelijke samenstelling is waarborg voor een blijvende integrale aanpak binnen de gemeente. Het programmteam adviseert de stuurgroep Fit in Wassenaar gevraagd en ongevraagd over lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen van belang voor uitvoering van de Brede Spukregelingprogramma's.

Werkvolgorde

In bovenstaand schema staat een aantal getallen, die de volgorde van de werkvolgorde illustreren.

- 1 = Het ministerie van VWS verstrekt de Brede Spuk-subsidie aan de gemeente Wassenaar. De stuurgroep Fit in Wassenaar beslist waar deze middelen aan besteed worden.
- 2 = De werkgroep Fit in Wassenaar doet voorstellen voor activiteiten (liefst gebundeld in een werkplan per halfjaar) aan de stuurgroep Fit in Wassenaar. Deze beoordeelt welke activiteiten ondersteund worden.
- 3 = De stuurgroep Fit in Wassenaar communiceert haar besluiten naar de werkgroep Fit in Wassenaar.
- 4 = Bij een positief besluit kunnen activiteiten vervolgens uitgevoerd worden met coördinatie van de coördinator sport en preventie.
- 5 = Na afloop, of tussentijds als het een langer durende activiteit betreft, rapporteert/rapporteren de uitvoerende organisatie(s) aan de werkgroep Fit in Wassenaar over het verloop en/of het resultaat.
- 6 = De werkgroep Fit in Wassenaar stuurt de rapportage als verantwoording van de activiteiten door naar de stuurgroep Fit in Wassenaar.
- 7 = Het programmteam Brede Spuk-regeling (nieuwe naam programmteam Fit in Wassenaar) informeert de stuurgroep over relevante ontwikkelingen en initiatieven. En kan gevraagd en ongevraagd adviseren.
- 8 = De stuurgroep stelt de jaarlijkse verantwoording op, die de gemeente vervolgens naar het ministerie van VWS stuurt ter vaststelling van de Brede Spuk-subsidie voor een bepaald jaar.

Financiële huishouding

De Brede Spuk-regeling biedt financiële ondersteuningsmogelijkheden voor acties in de diverse Brede Spuk-programma's. De eindverantwoording (inhoudelijk en financieel) ligt bij de stuurgroep Fit in Wassenaar. Het financieel beheer van de Brede Spuk-regeling ligt bij de SAD. Afspraken daarover worden vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst. Onderdeel daarvan zijn afspraken over de financiële verantwoording. De gemeente sluis de rijksmiddelen voor de Brede Spuk-regeling daarvoor door naar SAD en legt op haar beurt jaarlijks verantwoording af aan het rijk via de sisa-methodiek. Daarmee wordt aanpak uit de voorgaande jaren voortgezet.

X. Communicatie en informatie

Het blijven communiceren met en informeren van inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers en gemeenteraad is gedurende de looptijd van de Brede Spuk-regeling van groot belang. Er wordt nl. een beweging in gang gezet die voor een ieder kansen biedt en voor het benutten daarvan een meedenk- en meewerkhouding vraagt.

Voor de gemeente is inwonersparticipatie belangrijk: 'In Wassenaar doet iedereen mee, van jong tot oud. We schetsen heldere kaders voor inwonersparticipatie langs de lijnen van de verordening en het participatiekompas. Bijvoorbeeld: vergrijzing is een groot thema in Wassenaar. We pakken het samen met de ouderen op om met hen komen tot een plan voor ouderenparticipatie te komen. Overigens gaat het wat inwonersparticipatie betreft niet alleen om het thema vergrijzing, het komt in het hele GALA-programma terug. We willen inwoners immers voegtijdig betrekken om zo goed mogelijk aan te sluiten bij wensen en behoeften van inwoners. Op alle Brede Spuk-regelingsonderdelen dus samenwerken met mensen om wie het gaat. Inwonersparticipatie is daarom een belangrijk onderdeel in het op te stellen communicatieplan. Het landelijk expertisecentrum Pharos⁴ geeft daarvoor concrete handvatten middels vier bouwstenen.

Omdat er voor 2023 reeds Brede Spuk-regelingsbudget beschikbaar is en het niet te verwachten is dat in de korte resterende tijd in 2023 dat hele budget nog aan nieuwe te ontwikkelen en af te spreken activiteiten kan worden besteed, is er financiële ruimte om voorbereidingen voor uitvoering in de komende jaren te treffen. Bijvoorbeeld het ontwikkelen van instrumenten als een communicatieplan 2023-2026, onder deskundige begeleiding. En zo mogelijk eerste acties in het kader daarvan nog in 2023 uit te voeren.

Ambassadeurs en accounthouders

Voor een goede communicatie en informatieuitwisseling is het van belang dat alle betrokkenen dezelfde boodschap vertellen als het over Sportakkoord II, GALA en Brede Spuk-regeling gaat. Het is raadzaam daar in de stuurgroep, kerngroep en werkgroep eensluidende afspraken over te maken. In feite zijn alle leden van die groepen een stimulerende ambassadeur van het gedachtengoed. Ook directe aanspreekpunten zijn van belang, zodat inwoners(groepen) en organisaties weten bij wie ze voor informatie terecht kunnen of waar men suggesties kan doen. Die aanspreekpunten fungeren dan als accounthouders. In de kerngroep is die persoon de trekker van de groep, de coördinator sport en preventie. In de stuurgroep zijn dat de drie beleidsambtenaren (sport, sociaal domein en gezondheid), elk voor hun domein, in de werkgroep Fit in Wassenaar met ambtenaren die betrokken zijn bij de Brede Spuk-programma's kan men daar onderling afspraken over maken.

⁴ De bouwstenen van Pharos zijn: 1. Verkennen, 2. Contact leggen, 3. Betrekken en 4. Aansluiten. Zie www.paros.nl

Monitoring en evaluatie

Een van de voorwaarden voor deelname aan de Brede Spuk-regeling is om als gemeente te participeren in diverse landelijke evaluaties en monitors. Deze worden momenteel nog deels ontwikkeld. Wassenaar werkt daar uiteraard aan mee. Dat gebeurt o.a. door deelname aan landelijke, regionale en lokale monitors van o.a. RIVM (ketenaanpakken), het Mulier Instituut (over de BRC) en GGD (gezondheidsmonitor).

Voor monitoren en evalueren is natuurlijk inzicht in de huidige situatie nodig. Er zijn veel cijfers bekend via o.a. de GGD en RIVM (daarvan is gebruik gemaakt in hoofdstuk VI. Speerpunten), Wassenaar onderzoekt echter ook de mogelijkheid om nog in 2023 een GALA Startfoto te laten opstellen door een extern bedrijf. Die fungeert dan als nulmeting en wordt later in het proces herhaald om verschillen inzichtelijk te maken.

XI. Verbindingen: bijdragen thema's aan doelen GALA, SAI en BRC

	1. Lokaal sportakkoord	2. Brede Regeling Combinatiefuncties	3. Terugdringen gezondheidsachterstanden	4. Kansrijke Start	5. Mentale gezondheid	6. Aanpak overgewicht en obesitas	7. Valpreventie	8. Leefomgeving	9. OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	10. Versterken sociale basis	11. Mantelzorg	12. Eén tegen Eenzaamheid	13. Welzijn op recept	14. Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	15. Coördinatiekosten regionale aanpak preventie
Doelen Gezond en Actief Leven Akkoord															
Terugdringen gezondheidsachterstanden	x	x	x	x	X	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten	x	x	x		X	x	x	x		x		x			
Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis	x	x	x	x	X	x	x	x	x	x	x	x	x		
Een gezonde leefstijl	x	x	x	x	X	x	x	x	x			x	x		
Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale Gezondheid	x	x	x	x	X	x	x		x	x	x	x	x		
Vitaal ouder worden	x	x	x		X	x	x	x		x	x	x	x		
Domeinoverstijgende inzet vanuit een regionale preventie-infrastructuur	x	x		x		x	x		x		x			x	x
Doelen Hoofdlijnen Sportakkoord II															
Inclusie en diversiteit in de sport vergroten	x	x	x		X		x					x			
Sociaal veilige sport creëren	x	x	x		X	x		x		x		x	x		
Vitale sportaanbieders: vergroten van de kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid van het sportaanbod	x	x	x		X	x	x	x				x	x		
Vaardig in bewegen: een leven lang sporten en bewegen voor ieder kind en iedere jongere	x	x	x	x					x			x			
Ruimte voor sport en bewegen: een toekomstbestendige sportinfrastructuur	x	x	x					x							
Maatschappelijke waarde van topsport optimaliseren	x	x													
Doelen addendum BRC															
Meer kinderen, jongeren en volwassenen die sporten, bewegen en meedoen aan cultuur (ook kwetsbare groepen en mensen die achterblijven in sport-, beweeg- en cultuurdeelname)	x	x	x	x	X	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Sterke aanbieders in sport, bewegen en cultuur waarbij kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid geregeld is	x	x	x	x	X	x	x	x	x	x	x	x	x		
Een sterke verbinding tussen sport, bewegen en cultuur met andere domeinen en programma's (onderwijs, gezondheid, zorg, welzijn en sociale zaken/armoede & schulden)	x	x	x	x	X	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

XII. Start aanpak

Zoals in de paragraaf Communicatie en informatie aangegeven zijn er reeds Brede Spukregelingmiddelen voor 2023 beschikbaar. En is de tijd om die te besteden beperkt. In feite kunnen na vaststelling van dit plan van aanpak in het College van B&W van start gaan. De eerste opdrachten kan het programmteam formuleren en vervolgens voor accordering aan de stuurgroep voorleggen. Een aantal concrete voorbeelden om direct mee aan de slag te gaan zijn:

- Opstellen van een communicatieplan, met nadrukkelijke aandacht voor inwonersparticipatie;
- Organiseren informatiemomenten voor maatschappelijke organisaties, ondernemers en inwoners;
- Het opstellen van het uitvoeringsplan Brede Spuk-regeling 2024 met toelichting op de inhoud.
- Voorwaarden daarbij zijn dat zo'n plan uitwerking geeft aan:
  - welke doelen en resultaten nagestreefd worden;
  - op welke doelgroep er wordt ingezet en waarom dat is;
  - of het om gebiedsgericht werken gaat;
  - welke interventies welke doelen en resultaten nagestreefd worden;
  - op welke worden ingezet;
  - wat eventueel vervolg is;
  - met welke partijen wordt samengewerkt en hoe.
- Afspraken maken met GGD Haaglanden over de versterking van zijn kennis- en adviesfunctie;
- Uitbreiden/versterken van de Kerngroep Brede Spuk-regeling;
- Extra impuls voor lopende activiteiten die passen in de Brede Spuk-regeling;
- Uitvoeringsovereenkomst opstellen en afsluiten met de SAD;
- Opstellen van de GALA-startfoto;
- Afstemmen activiteiten GALA en IZA;
- Opstellen protocol voor beoordeling in stuurgroep Fit in Wassenaar van activiteitenvoorstellen uit de werkgroep Fit in Wassenaar.

Het is mogelijk voor het programmteam om voorstellen voor activiteiten in het laatste kwartaal van 2023 aan de stuurgroep te doen. Andersom kan de stuurgroep het programmteam ook vragen om zaken te onderzoeken of uit te werken. In alle gevallen moeten voorstellen passen in de doelstelling van de Brede Spuk-regeling (integrale aanpak op 13 inhoudelijke programma's in de hoofdthema's sport - bewegen - cultuur, gezondheid en sociale basis).

XIII. Bijlagen

1. **Programma's in Regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023–2026**
2. **Brede Spuk-regeling Wassenaar financiën 2023-2026**
3. **Herijkt Sportakkoord Wassenaar (document)**
4. **Beleidsplan Sociaal Domein Wassenaar (document)**
5. **Cultuurvisie Wassenaar rijk aan cultuur (document)**
6. **Uitvoeringsplan 2023 (document)**

Bijlage 1: Regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023–2026

De regeling bestaat uit drie inhoudelijke hoofdthema's. Daarbinnen vallen verschillende onderdelen met elk een jaarlijks budget.

Sport, bewegen en cultuur

1. Lokaal Sportakkoord
2. Brede Regeling Combinatiefunctie

Gezondheid en sociale basis

3. Terugdringen gezondheidsachterstanden
4. Kansrijke Start
5. Mentale gezondheid
6. Aanpak overgewicht en obesitas
7. Valpreventie
8. Leefomgeving
9. Opgroeien in een Kansrijke Omgeving & vroegsignalering alcoholproblematiek
10. Versterken sociale basis
11. Mantelzorg
12. Eén tegen Eenzaamheid
13. Welzijn op recept

Ondersteunende onderdelen

14. Versterking kennis- en adviesfunctie GGD
15. Coördinatiekosten regionale aanpak preventie

Bijlage 2: Brede Spuk-regeling, financiën Wassenaar 2023–2026

Programma	2023	2024	2025	2026	Totaal
1. Lokaal sportakkoord	15.068	15.068	15.068	11.595	56.799
2. Brede regeling combinatiefuncties 40% rijk*	103.737	103.735	103.735	100.213	411.420
3. Terugdringen gezondheidsachterstanden	23.181	23.181	23.181	23.171	92.714
4. Kansrijke start	17.386	18.545	18.545	23.171	77.647
5. Mentale gezondheid	8.113	5.795	5.795	0	19.703
6. Aanpak overgewicht en obesitas	20.284	20.283	20.283	0	60.850
7. Valpreventie	59.692	55.055	55.055	56.768	226.570
8. Leefomgeving	11.591	11.590	11.590	0	34.771
9. Opgroeien in kansrijke omgeving en vroegsignalering alcoholproblematiek	2.898	2.898	2.898	0	8.604
10. Versterken sociale basis	42.306	41.726	41.726	31.280	157.038
11. Mantelzorg	11.591	11.590	11.590	10.427	45.198
12. Eén tegen eenzaamheid	11.591	11.590	9.272	0	32.453
13. Welzijn op recept	6.375	11.011	13.329	15.640	46.355
14. Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	2.898	2.898	2.898	0	8.694
15. Coördinatiekosten regionale aanpak preventie	10.318	8.461	8.461	0	27.240
Totaal Brede Spuk-regeling 2023 t/m 2026	347.029	343.426	343.426	272.265	1.306.146

* = Er is 60% cofinanciering voor de BRC-regeling (R = regeling) vereist. Binnen de gemeente Wassenaar is die cofinanciering geregeld. Daardoor zien de Brede Spukregeling-financiën voor de BRC er als volgt uit:

Programma	2023	2024	2025	2026	Totaal 2023–2026
Brede regeling combinatiefuncties 40% rijk	103.737	103.735	103.735	100.213	411.420
Brede regeling combinatiefuncties 60% cofinanciering gemeente/organisaties	155.605	155.602	155.602	150.319	617.128
Totaal BRC-regeling	259.342	259.337	259.337	250.532	1.028.548
Totaal Brede Spuk-middelen voor uitvoering, (rijksmiddelen + cofinanciering BRC-regeling)	502.034	499.028	499.028	422.584	1.923.674

Meenemen 2023-budget naar 2024 (maximaal 20% van het totaal): € 69.406

XIV. Ondertekening

Naam wethouder: Laurens van Doeveren

Datum van ondertekening:

Handtekening:

Naam wethouder: Ronald Zoutendijk

Datum van ondertekening:

Handtekening:

